

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt VIII. Idem in Concilio (a) Turonensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPUT VIII.

Idem in Concilio (a) Turonensi.

MAjoribus Ecclesiæ beneficiis in sua integritate manentibus, indecorum nimis videtur, ut minorum clericorum præbendæ patiantur sectionem. Idcirco, ut sicut in magnis, ita quoque in minimis membris suis firmatam Ecclesia habeat unitatem, divisionem præbendarum, aut dignitatum (b) permutationem fieri prohibemus.

NOTÆ.

(a) **Turonensi.** Hæc Synodus celebrata fuit sub Alexand. III. contra Victorem Antipapam, ubi ipse damnatus fuit judicio 18. Cardinalium, & 124. Episcoporum, de qua hæc referunt Sigebertus: *In octavis Pentecostes Alexander Papa tenuit Concil. Turon. anno Domini 1163. in quo excommunicavit Octavianum cum aliis schismaticis, & complicitibus suis Joann. Tyrium in chron. de Regibus Franc. anno 1164. qui est 27. Ludovici Junioris, ibi: Concilium Turonense sub Alexandro Papa habitum est, quo acta Papiensis Concilii, in quo Victor & Fridericus præferant, damnata fuerunt, Matheus Paris. in histor. Anglic. Alexander Turonis Concilium celebravit in Ecclesia sancti Mauriti duodecimo Kalendas Junii, ad cuius vocationem permissione Regis Anglia venerunt Archiepiscopi, & alii Anglia prelati, Thomas Cantuariensis Archiepiscopus cum suis suffraganeis, & ad dexteram Papa in Concilio sedit, & Archiepiscopus Eboracensis Rogerius ad sinistram, cum solo Episcopo Dunelmensi. Ex actis vitæ Alexandri III. probat Binus in notis ad hoc Concilium. In ea novem canones statui fuerunt, quos refert Neubrigenus in lib. rerum Anglia, & eorum sententias Corjolanus in summa Concil. fol. 524. In primo canone reperitur hic textus, & hujusmodi sectionem beneficiorum specialiter hoc Concilio prohibitam esse, constat ex cap. 186. cap. dilecto 25. hoc tit. cap. quæsitum, de rerum permut. cap. 3. hoc tit. in 2. collect.*

(b) **Permutationes.** Hanc partem exponemus in cap. quæsitum, de rerum permut.

COMMENTARIUM.

Conclusio, quæ ex hoc primo canone Concilii Turon. communiter deducitur, sic se habet: *Præbendæ, seu beneficia dividi non debent.* Probat eam textus in cap. 20. cap. dilecto 25. cap. vocante, cap. extirpanda, hoc tit. cap. unic. juncta rubrica, ut ecclesiast. benef. sine diminut. conferantur: cap. si quis præbendas 1. quæst. 3. Concil. Palentin. anno 1322. can. 9. Concil. Rheimense cap. 9. apud Carnot. p. 3. Decreti, cap. 49. ibi: *Sicut in unaquaque Ecclesia presbyter debet esse, ita ipsa, quæ sponsa, vel uxor ejus dicitur, non potest dividi inter plures presbyteros, sed unum tantummodo habebit sacerdotem, qui castè & sincerè regat; unde intradicimus, ut nullus presumat Ecclesiam inter duos, vel plures dividere, quia Ecclesia Christi uxor, & sponsa esse debet, non scortum, sicut Calixtus Papa testatur.* Consonant ecclesiæ Anglicanæ sanctiones, quas congerit Chopinus lib. 2. sac. pol. tit. 6. num. 17. Concil.

London. habitum anno 1237. cujus canonem refert Matheus Paris. per hæc verba: *Statuentes ne nunquam deinceps in plures personatus, vel vicarias una Ecclesia dividatur.* Illustrant ultra congestos à Barboza in præfenti, & in titul. ut eccles. benefic. ubi plures laudat Garanna, Stephanus Durantius quæst. 48. Robertus lib. 1. rer. judic. cap. 7. Vigelius in method. juris can. lib. 3. q. 48. fol. 219. Cironius ad ut. ut Eccles. benef. Botquetus in notis ad Innoc. III. lib. 1. epist. 51. Corrasius de benef. lib. 1. cap. 4. Valentis eod. tract. lib. 2. tit. 6. Petrus Gregorius lib. 1. part. tit. 28. cap. 15. & lib. 1. de rescript. cap. 25. Solorzanus lib. 3. polit. cap. 12. Salcedo de lego polit. lib. 2. cap. 19. Anton. Augustinus in epu. jur. lib. 15. tit. 12. Joannes Datus de benef. sect. 5. cap. 2. in fine, Lotharius de re benef. lib. 1. quæst. 28. n. 54. Solorzanus lib. 2. de jure Indiar. tom. 2. cap. 9. numer. 6. Artaleus tom. 1. de republic. cap. 2. sect. 1.

Sed præsens assertio difficilis redditur sequenti consideratione, nam electores alicujus officii, seu ministerii, possunt stipendiorum talis officii partem alij assignare, l. restituenda, C. de advocat. divers. jud. ibi: *In utrumque dividendum; l. final. C. de offic. magistr. minist. l. Seno, ff. de annuis legat. quod contingit cum æqualia sunt merita eorum, qui ad beneficium, seu præmium accedunt, ut contigit Scipioni, qui devictâ Carthagine, cum incertum esset quis ex duobus primus murum ascendisset, ambobus coronas donavit, ut referunt Livius lib. 6. belli Punici, Plutarchus in Scipione. Igitur etiam beneficium, seu præbenda inter duos æqualiter dignos dividi potest. Accedit, nam Episcopus potest, ut divinus cultus augeatur, novum onus spirituale beneficiis imponere, cap. significatum, hoc tit. Unde Ivo Episcopus Carnot. in sua Ecclesia divisit Præposituram, & dimidiam partem communitati Canonicorum contulit, ex qua fieret quotidianus panis, quem acciperent assidui, amitterent tardi, ut ipse refert epistol. 219. cujus verba retuli in cap. de cetero, de cleric. non resid.*

Quæ dubitandi ratione non obstante vera est præsens Concilii Turonensis constitutio, cujus rationem assignarunt Patres, quia videlicet majoribus beneficiis in sua integritate manentibus, indecorum est, ut minores præbendæ dividantur: majores præbendas appellant Patres Episcopatus, minores verò Canonicatus, portiones, & cætera beneficia. Ratio autem cur tam majores, quam minores præbendæ dividi non debent, provenit ex earum natura, quæ petit unum tantum sacerdotem beneficiarium: sicut una diocesis petit unum Episcopatum, cap. clem non

non ignores 15. hoc lit. cap. in apibus 7. quest. 1. cap. univ. 8. final. 10. quest. 3. cap. final. 21. q. 2. quia reputatur absurdum, ut unum corpus duo capita habeat, ut docetur in cap. quoniam 14. de offic. Ordin. illic: *Ne una, eademque civitas, sive diocesis, diversos Pontifices habeat, tanquam unum corpus diversa capita.* Illustrant latè Pereyra de emptione & vendit. cap. 26. num. 21. Bellarminus de Romano Pont. lib. 1. cap. 1. Simanchas de repub. lib. 3. cap. 2. & 3. Petrus Gregorius eod. tract. lib. 5. cap. 3 & 4. merito ergo Patres Concilii Turon. prohibuerunt sectionem præbendarum; beneficiorumque divisionem.

5. *Disolvitur ratio dubitandi.* Nec obstat dubitandi ratio suprà adducta; nam licet regulariter prohibita sit sectio præbendarum, quia tam majores, quam minores præbendæ debeant in sua integritate manere, vitia tam in capite, quam in membris unitatem servet Ecclesia; tamen quando auctæ fuerint Ecclesiæ facultates, poterit augeri præbendarum numerus; cap. cum M. 9. de constit. cap. una 33. de v. s. siquidem hæc regula Concilii Turonens. limitationem patitur, nisi ad iusta causa præbendas dividendi, constituendi que plures ex una, cap. vacante 26. hoc lit. cap. 3. de Eccles. edific. ideoque ubi utilitas Ecclesiæ id postulat, & præbendæ opibus abundant, iustè eas vacantes dividit Episcopus, ut docet Innocentius III. lib. 1. regestr. 13. epist. 50. ibi: *Gausfridus Eboracensis Archiepiscopus, de quadam magna præbenda duas instruit;* ubi notavit Bosquetus. Sicut enim licet generaliter prohibitum sit, ut collator non possit conferendo beneficium partem fructuum unius, vel plurium annorum sibi reservare, cap. prohibemus, de censibus; tamen id ex summa necessitate, & Pontificis licentia fieri valet, cap. penult. de v. s. & Joannem XXII. & Benedictum XI. sæpe sæpius in subsidium belli adversus fidei hostes partem fructuum beneficiorum reservasse, refert Cironius ad tit. ut eccles. beneficia dividi possint: quo modo sectionem beneficiorum in diocesis Palent. Calagur. & Burgenfis defendit Salcedo d. lib. 2. de lege polit. cap. 19. inde etiam ex iustis causis pensiones constitui possunt. Solorzanus tom. 2. lib. 27. cap. 3. num. 27.

6. *Exponitur cap. cum venisset, de vestit. spol.* Primò superiori assertioni obstat textus in cap. cum venisset 9. de vestit. spol. ubi Archiepiscopus Eboracensis beneficium certo clerico contulit, reservatâ pensione annuatim solvenda cuidam monasterio; ita ut defuncto ipso posses-

fore plenè Ecclesia illa ad monasterium illud spectaret; & supponitur omnia ea ritè peracta fuisse ab Archiepiscopo: ergo quia Episcopus potest dividere beneficium, partem uni, & aliam partem fructuum alii assignando. Cui difficultati facilè satisfaciemus si supponamus in eo calu Archiepiscopum ex iusta causa Ecclesiæ monasterio concessisse, ut facere potest, cap. 4. de donat. & consentiente ipso possessore pensionem impostam fuisse; quod totum auctoritate Pontificia firmatum fuit, quæ confirmatio in eo textu præcessit; ut ex ejus integra constat: unde virtute ipsius confirmationis quid mirum, ut beneficium possit dividi, & mortuo ejus possessore in perpetuum monasterio adjudicari.

7. *Exponitur cap. vlt. cum, de testam.* Secundò opponitur textus non vulgò notus in cap. relatum 12. de testam. in illis verbis: *Ubi autem in loco defuncti tantum unus est ordinandus.* Ex quibus facilè deducitur, aliquando siam in locum defuncti, ad ejus beneficium plures eligi, ordinatque posse: ergo quia una Ecclesia dividi inter plures valet. Pro cujus difficultatis solutione dicendum est, verba proximè relata esse accipienda juxta materiam, de qua agebatur, videlicet ut si defunctus habebat ultra præbendam simul administrationem Ecclesiæ, quia illi succedunt novus beneficiarius, & simul Capitulum Ecclesiæ; cujus administrationem gerebat, bona Capitulo debentur; si autem administrationem non habebat, quia tunc unus tantum; videlicet qui in ejus locum ordinatur, succedit, illi tantum bona defuncti reservantur, juxta ea quæ dicemus in cap. 1. de testam. non tamen ex eo textu probatur in locum unius beneficiarii plures eligi posse.

8. *Exponitur cap. propositio de filiis presby.* Tertio opponi potest textus in cap. propositio 6. de filiis presby. in illis verbis: *Ita quod præfatus R. medietatem omnium beneficiorum prædictæ Ecclesiæ eidem in suo ordine serviendo pacificè debeat ordinare.* Ex quibus aperte liquet, unam Ecclesiam inter duos dividi posse: ergo non rectè in præsentia sectio præbendarum prohibetur. Cui difficultati facilè respondetur, si observetur totam illam decisionem procedere ex speciali gratia & dispositione Pontificia; siquidem ipse Alexander III. magna æquitate ductus, eam fructuum divisionem in ea specie fecit ex iusta causa; unde rectè potuit beneficium in eo casu dividi.

CAPUT IX.

Idem Cant. (a) Archiepiscopo.

Relatum est auribus nostris, quod cum dilectus filius noster Jac. in Ecclesia tua per te canonicè sit institutus, & in Choro, Capitulo, & aliis, quorum communis est usus, plenam sicut Canonicus habeat potestatem, nondum præbendam sibi juxta promissionem tuam assignare curasti, licet post promissum tuum plures præbendæ in ipsa Ecclesia vacasse dicantur. Quoniam igitur dignum est, & consentaneum rationi, ut postquam canonicus est institutus, & à te habuit in promissis de conferenda sibi prima præbenda, cum in Ecclesia tua vacaret, debeat præbendæ integritate gaudere, præsertim, cum sicut nobis proponitur, literatus sit, & discretus: s. t. per A. l. p. m. quat. si idem Jac. in Ecclesia tua est Canonicus institutus, &